

SZÖVEG –
NÉMETH ZSÓFIA, SZÓNYI LÍDIA pszichológusok

SOROZAT –
EGY TÖRTÉNET, SOK KÉRDÉS

ELIT JÁTSZMA

Vannak, akik a pókért egy nyugodt baráti játszma-ként képzelik el, mások csak akkor élvezik igazán, ha a tét nagy, és az események felpörögnek. Mi különbözteti meg a két embertípust egymástól, és mitől függ, hogy az élménykeresés szétfeszíti-e a társadalmilag elfogadott kereteket?

*„Ne kívánd, hogy játsszam a nőt, aki jólnevelt.
Ne kívánd, hogy tudjam, a módit, s az illemet.
E példás kis udvartöltelék, az már nem én lennék!*

*Ha repít a trapéz, ha elbír a vékony jég,
ha szeszély a veszély, az csodás, az álomszép.
De értsd meg, ha nem kockáztatnék,
az már nem én lennék!”
(„Elisabeth” musical)*

*„A siker az a képesség, hogy az ember a kudarcok
sorozata ellenére sem veszít a lelkesedéséből.”
(Winston Churchill)*

◆ A TÖRTÉNET

Az „Elit játszma” igaz történetet dolgoz fel, a film Molly Bloom (Jessica Chastain), a sportolóból vált pókerkirálynő, majd vádlott önéletrajzi regénye alapján készült. Molly már gyermekkorában is olyan jellemzőkkel rendelkezett, amire méltán lehetne büszke bármelyik szülő: kitartó, szívós és szinte mindenben tehetséges, amibe belefog. Profi bukasízőként karnyújtásnyira van attól, hogy megnyerjen egy fontos síversenyt, és kijuthasson az olimpiára, mindezt úgy, hogy egy korábbi műtét miatt elvileg nem is síelhetne. Versenyszerűen meg pláne nem. Annak az esélye, hogy a síléce megakad egy kiálló fenyő-ágdarabkában, amelynek következtében hatalmasat borul és elúszik minden, amiért addig dolgozott, statisztikailag minimális. Mégis ez történik.

Molly pedig ahelyett, hogy sebeit nyalogatva a biztonságos és kiszámítható komfortzónát választaná – történetesen, hogy kitűnő eredménnyel elvégzi a jogi kart –, Los Angelesbe utazik, pincérnői állást vállal egy felkapott bárban, majd az ott szerzett kapcsolatainak hála asszisztensként helyezkedik el. Arrogáns főnöke hamar bevezeti a titkos, elitista pókerjátszmák világába, ahol csak a beugró összeg tízezer dollárnál kezdődik. Rendkívül befolyásos emberek, színészek, rendezők, milliárdos üzletemberek fordulnak meg ezeken a játszmákon, Molly pedig gyorsan tanul.

Kép: IMDb

Nemsokára sikerül is függetlenítenie magát, és elindítania a saját, befolyásos emberekből álló „pókerszalonyját”, ahova legalább akkora kiváltság bekerülni, mint meghívást kapni audienciára az elnökhöz a Fehér Házba. A pénzes embereket vonzza minden, ami kicsit is különlegesnek hat, Molly pedig megcsinálja a szerencséjét. Akkor sem csügged, amikor kigolyózzák a saját ötletéből, mert New Yorkban ismét felépít mindent a nulláról. Tevékenységére egy idő után nem csupán a befolyásos elit, hanem az orosz maffia, illetve az FBI is felfigyel.

A folytonos hajnali műszakok miatt Molly rászokik a stimulánsokra, drogokra, hogy jobban bírja a tempót, próbál mindvégig tisztességesen működni, becsületeseknek maradni egy becsstelen közegben, de egyszer őt is eléri a lejtmenet. Rövid idő alatt egy peres eljárás kellős közepén találja magát, ahol az állam nagyon szeretné lekapcsolni a maffiózó nagykuttyákat, így aztán a legkisebb halat szorongatják: Mollynak választania kell aközött, hogy tartja magát a diszkrécióhoz és hosszú évekig egy cellában rostokol, vagy megnevezi a prominens személyeket, akik elbuknak, ő pedig elsétál ötmillió dollárral, rengeteg ellenséget szerezve magának.

ÉLMÉNYHAJSZOLÁS

Feltehetjük magunknak a kérdést, hogy miért és hogyan sodródott Molly ebbe a szürke zónába? Bármivé válhatott volna, amit csak kitalál magának, mégis olyan hivatást választott, ahol borotvaélen kell táncolnia jó és rossz, törvényes és törvénytelen között. Manőverezése az elit pókerjátzmák világában talán nem véletlenül emlékeztet bennünket a buckasízés közbeni „terepolvasásra”, amikor a sízőnek fel kell ismernie a buckákat, majd hirtelen reagálni, hogy a nyomvonalat megfelelően tudja alakítani.

Az extrém sport közben megtapasztalt veszély és a megnövekedett adrenalin szint hatására felgyorsul a reakcióidő, gyorsabbá válik a mozgás, és a test átlépi a saját határait. A kockázatos élmények kergetése nem önmagában a veszély hajszolása, hanem a fenyegetettség leküzdésének átélése miatt válik vonzóvá, hiszen ezáltal átélhető a kontroll, az omnipotencia és az önmegvalósítás érzése. Az akadályok leküzdése során megtapasztalt siker pedig ismétlésre motivál. Bár Mollynak a sérülése következtében abba kellett hagynia a síelést, de a kockázatkeresésről, a saját határainak feszegetéséről nem tudott lemondani, ezért az más úton tört a felszínre.

Természetesen nem mindenki kedveli azokat az élményeket, amelyek kívül esnek a komfortzónáján. Marvin Zuckerman pszichológus szerint különböző mértékű külső ingerlésre van szükségünk a szervezet aktív működésének a fenttartásához. A szenzoros élménykereső személyeknek több ingerre van szükségük ahhoz, hogy jól érezzék magukat a bőrükben, mivel az idegrendszeri aktivitásszintjük alacsonyabb, ezért mindig új, változatos és izgalmas ingereket keresnek, hogy elérjék az ideális működést. Az alkohol- és drogfogyasztás is illeszkedik ebbe a képbe, hiszen ezeken keresztül a fokozott ingerekre vágyó személyek biztosítani tudják a megfelelő arousal szintet, és oldják az unalmasnak tűnő tevékenységek egyhangúságát.

SZÜLŐI ELVÁRÁSOK

„Bajnoknak neveltek, győzni akartam. Hogy miben és ki ellen? Ezek csak részletkérdések.” – meséli magáról Molly a filmben.

A szülők teljesítménymotivációja összefügg a gyermek teljesítményhez való viszonyával. Cloninger személyiségmodellje szerint a temperamentum biológiai gyökerű, háttérében agyi szabályozó folyamatok állnak, de szociális kontextusban jelenik meg, vagyis környezeti tényezőkkel kölcsönhatásban van, és csak bizonyos fokig határolja be a karakter fejlődését. A karakter fejlődése a szocializáció során történik; a temperamentum a családi környezet és az egyéni élettapasztalatok interakcióinak eredményeként fokozatosan alakul ki. A temperamentum az alapvető érzelmi válaszmintázatokat, szokásokat és hangulatot határozza meg; a karakter pedig a szándékot, az attitűdöket és a célokat befolyásolja.

A kockázatvállalás vagy élménykeresés önmagában csak egy tényező, más fontos élmények és tapasztalatok is hatással vannak arra, hogy a személy milyen tevékenységekben keresi a kockázatot. A szülői minták és elvárások, a szülő szeretete és elfogadása, a gyermek megfelelési és kitérni vágyása is ilyenek. A film egyik

Kép: IMDb

jelentében Molly még kislány, aki elfáradt az edzés közben, ezért haza szeretne menni, de édesapja csak akkor engedné, ha mond egy szinonimát a „fáradt” szóra. Molly válasza a „gyenge”, majd a saját magára mondott jelzőt és édesapja elvárását felfogva képtelen abbahagyni, inkább folytatja az edzést. A film végén a főszereplő az édesapjával arról beszélget, hogy miért is a pókerpartik szervezését választotta a sok más lehetséges életút közül, és fény derül azokra a családi kapcsolatokra és titkokra, amik ebbe az irányba sodorták a lányt.

Ugyanakkor Molly a kialakult nehéz helyzetben is hű marad önmagához és a sportmúltjához, fair marad, akkor is, ha ez hátrányokkal jár. Mayer Krisztina kutatása szerint

Bár Mollynak a sérülése következtében abba kellett hagynia a síelést, de a kockázatkeresésről, a saját határainak feszegetéséről nem tudott lemondani.

az extrém sportolók többnyire impulzívok, szeretnek új dolgokat felfedezni, ingerlékenyek, jellemző rájuk a féktelenség, a rendtelenség és az extravagáns viselkedés. Szívesen fedeznek fel és foglalkoznak új dolgokkal, de a részletek nem igazán kötik le őket és hamar meg is unják az adott tevékenységet. A fenti tulajdonságokat olvasva felmerül a kérdés, hogy miként is tudnak ezek a személyek ennyire sikeresek lenni? Valószínűleg ebben szerepet játszik a magabiztos fellépésük: nem különösebben szoronganak az előttük álló feladattól, nem igazán tartanak a veszélytől, többnyire ellazultak, optimisták, gondtalanok és mentesek a gátlásoktól. Emellett kezdeményezők, elfogadják önmagukat, képesek felelősséget vállalni, és birtokukban van a célok megvalósításához szükséges szervezőkészség és leleményesség. Ez utóbbi jellemzők hiányoznak az antiszociális kockázatvállalókból, akik kevésbé képesek az önkontrollra, a szabályok betartására, ráadásul szociálisan intoleránsak, nem érdeklődnek más emberek iránt, nem empátikusak és érzéketlenek. ♦

KÉPMÁS-EST

HELYSZÍN: **VÁRKERT BAZÁR**, RENDEZVÉNYTEREM

1013 Budapest, Ybl Miklós tér 2-6.

KÉPEK KÍVÜL ÉS BELÜL

Film: **Ruben Brandt, a gyűjtő** (96 perc) | R.: Milorad Krstić

Hogyan küzdhetünk meg tudattalan belső képeinkkel, hogyan értelmezhetjük álmainkat? Miben segít a művészetterápia? Hogyan hat egy-egy kép a személyes életünkben és hogyan rakódnak egymásra az értelmezések a művészettörténet, a műértelmezés során?

Vendégeink:

Gyimóthy Gábor művészetterapeuta és
Kurdy-Fehér János, a film producere.

A beszélgetést **Szám Kati**, a Képmás főszerkesztője vezeti.

Időpont:

2019.
09.18.
SZERDA

18 ÓRA

A RENDEZVÉNYEN VALÓ RÉSZVÉTEL (ELŐZETES VAGY HELYSZÍNI) REGISZTRÁCIÓHOZ KÖTÖTT. BELÉPŐ AZ AKTUÁLIS HAVI KÉPMÁS MAGAZIN, AMELY A HELYSZÍNIEN IS MEGVÁSÁROLHATÓ. ELŐFIZETŐINKNEK INGYENES. KÉRJÜK, HA REGISZTRÁL, ÍRJA A NEVE MELLÉ, HOGY ELŐFIZETŐ. TOVÁBBI INFORMÁCIÓ +36/1/3651414 SZERKESZTOSEG@KEPMAS.HU

A korábbi Képmás-estekről YouTube csatornánkon összefoglalókat láthat: youtube.com/kepmas-magazin

RENDEZŐ:

KÖZREMŰKÖDŐ:

TÁMOGATÓ:

SZÖVEG –
ACZÉL PETRA nyelvész, kommunikációkutató

SOROZAT –
KÖZVILÁGÍTÁS

A TUDÁS ILLATA

Az iskolaév kezdetének szaga van. Nem rossz, inkább jellegzetes. Tankönyvszaga – a ragasztott lapokból áradó, kesernyés illat. Műanyagborító-szaga – amikor széthúzzuk egymástól a nejloníveket, hogy beléjük bugyoláljuk a füzeteket. Enyv- vagy cellulxszaga – ahogy ragasztjuk a vinyettákat és letapasztjuk a csomagolópapírt. Iskolatáskaszaga – ha új, akkor az impregnált anyag nyers vadságát érezzük. Ha már nem, akkor valami bizalmas, kedves bűdösséget: a testnevelésóra, az uzsonnára kapott alma, a szétmorzsolt radír különös, komplex illatfelhőjét.

- ◆ Múltkor megkérdeztem egy tizenévest, szerinte milyen szagú a tudás. Felemelte a mobilját és megszagolta: nem érzek semmit – felelte. Én is megszagoltam a magamét. Mentolszaga volt, mert egy cukorkás zsák mellett tartom a táskámban.

A pénzzel ellentétben márpedig a tudásnak van szaga. És a szagélmény, az olfaktoriális benyomás az egyik legmélyebben bennünk rögzülő üzenet.

Nem hiába érezzük egyre több üzlet bejáratában a márkához kitalált illatfelhőt. A cégek arra számítanak, hogy legközelebb már lehunyt szemmel is tudjuk, ha náluk járunk. A szín is fontos, persze, de az illat talán még inkább az. Édesanyánk házikabátja felér egy öleléssel. Apukánk borotválkozás utáni arcbőre maga az igazság. Testvéreink szobasarka, kutyánk fülszaga, később gyerekeink baba- és kamaszillata, fiatal felnőttiségének különös kipárolgása, nagyszüleink otthonának időaromája mind-mind bennünk élő világ. A munka, a gyász és a boldogság élményéről már nem is beszélve.

Milyen illata van hát a nyelvtannak? És a biológianak? Milyen szagú a társadalomismeret? Rimbaud a *Magánhangzók szonettjében* minden hangnak színt talált. Mi tudjuk-e orrélményekhez kötni a tantárgyakat? A testnevelésnek talán edzőcipőtalp-szaga van és gumi-csúszós hangja, radikális dezodorszaggal megspékelve.

Az irodalomnak tömjén, a történelemnek mirha – vagy fordítva. A fizika gépolajszagú talán, az osztályfőnöki pedig kirándulásszagú. A kémia körömlakkos, a biológia vizes. A földrajzból vasúti sín, a matekból eukaliptusz, a médiaismeretből gumicukor árad. És minden mögött ott van a könyvszag, a friss, majd áporodottabb – attól függően, hogy az érintettek hányszor nyitogatják a köteteket. És tintaszag is van. És radírszag. És tízóraisdoboz-szag. És mindenen túl menzaszag. A többi kiszolgálóhelyiségről vagy a régi, egyhetes iskolaköpeny-odorról most nem is beszélve.

De lehet, hogy mára már mindennek számtógépszaga van. Internetszaga. Okosmédia-illata, adat-párlata, algoritmus-bukéja.

Hiszen már 1950-től dolgoznak azon a technológia mesterei, hogy ne csak lássuk, hanem szippantsuk is a digitális élményt. És lehet, hogy pár év múlva már nem is kell bekötni a könyveket, mert minden ott lesz a személyes képernyőnkön. Vagy a fejekbe ültetve. Az egész iskola. Az egész élet.

Addig is azonban mindenkinek jó térdelést kívánok a parkettán vagy hajlogtatást az asztal felett, miközben köti a füzeteket, és nagyokat szippant a tudás illatából. Ha elillan is egyszert, mi már biztosan nem feledjük. ◆

ERKEL

SZÍNHÁZ
THEATRE

1st Steps

Ballett-est három részben | *Ballet evening in three acts*

Hans van Manen / Erik Satie ▶ **Trois Gnessiennes** Johan Inger / Arvo Pärt / Maurice Ravel ▶ **Walking Mad**
Jiří Kylián / Steve Reich ▶ **Falling Angels** Alexander Ekman / Ane Brun / Erik Satie / Mikael Karlsson ▶ **Episode 31**

Bemutató ▶ 2019. szeptember 6., Erkel Színház | **Premiere** ▶ 6 September 2019, Erkel Theatre

További előadások ▶ 2019. szeptember 7., 8., 17., 18., Erkel Színház
Further dates ▶ 7, 8, 17 and 18 September 2019, Erkel Theatre

HUNGARIAN NATIONAL BALLET
MAGYAR NEMZETI

BALETT

SZÖVEG –
JOÓS ANDREA

SOROZAT –
TANÁROK TITKOS ÉLETE

EGY NAP DIÁKKÉNT

Az ötödik óra felénél megfájdul a fejem, alig bírok a helyemen maradni, és legszívesebben elővonném a telefonomat, annyira unalmas a kolléga órája. „*Hogy lehet ezt kibírni?*” – kérdezem az óra utáni szünetben az egyik tizenkettedikes diákomat, miközben a büfébe rohanunk együtt, hogy becsengetésre visszaérjünk. „*Mit? ... Ja! Hát nekünk ez megy hatodik óta*” – mondja, és vágyakozó tekintettel pillant a diákoknak nem engedélyezett kávéra, amit a büfés épp átad nekem.

◆ Az iskola vezetősége év elején engedélyezte, hogy akár órát is cserélhetünk, ha szeretnénk végigülni egy napot valamelyik általunk tanított osztályban. Innovatív és bátor lépésnek tartom ezt a kezdeményezést, miközben tiszteletben tartom, hogy néhány lelkes tanár kivételével a többség nem érdeklődik a lehetőség iránt. Az évkezdés utáni hajrá végeztével, októberben ki is nézek egy napot, amit a tizenkettedikeseimmel töltök. Szeretem ezt az osztályt, jóban vagyunk, a biológiaórák mindig hangulatosak.

Örömmel és izgatottsággal érkezem a tanterembe, és beülök hátra az egyik hiányzó helyére. „*Mi van Zsófival?*” – kérdezem. „*Otthon alszik*” – vallja be a padtársa, tudja, hogy tőlem a kérdő tekinteten túl nem számíthat megrovásra. „*Durva ez az év, már nagyon elfáradtunk*” – teszi hozzá. Irodalomórával indul a nap, az érettségi tételeken vágat végig a tanár. A diákok jegyzetelnek, figyelnek, van néhány álmos tekintet, de az érettségi olyan hívószó, ami mindenkit felébreszt. Érdeklődve hallgatom, hogy mi fontos a „*Szigeti beszedelem*” és *Zrínyi* élete kapcsán. Mosolygok – anno én pont ezt a tévelt hoztam szóbelin.

A második óra matematika. Nem pontosan értem, miről van szó, de lelkesen figyelem a diákokat, a tanárt, és vezetem a hospitálási naplót, azaz az óralátogatásról szóló megfigyelési lapot. A szempontokat vagy az óralátogató állítja össze, vagy a klasszikus nyomtatványokat használja. A célja ennek a naplónak, hogy tudatosan figyeljünk a meglátogatott órán, és később vissza tudjunk

jelezni a kollégának. Természetesen egyben ez a hivatalos „*lepapírozása*” is a végighospitált napnak a vezetőség felé, vagy ha az ember épp a tanári portfólióját írja, abban is szerepelnie kell jó pár ilyen dokumentumnak.

Matek után nincs idő a kollégának visszajelezni, rohanunk a fizikaterembe. Csernobilról és az atomkatasztrófáról van szó, az érdeklődő diákok kiselőadással készülhettek. A vetített előadások közben az osztály többsége a kellemes sötétben elszenderedik. Én is belebambulok a vetítő fényébe, jó érzés, hogy ezen az órán nem olyan sebességgel ömlik rám az információ, mint eddig. A hátsó sorban néhányan mobiloznak, kollégám, bár észrevette, nem szól. (Elvileg az iskolában a mobilhasználat tizenkettedikeseknek csak szünetben, az udvaron engedélyezett. A kisebbeknek akkor sem.)

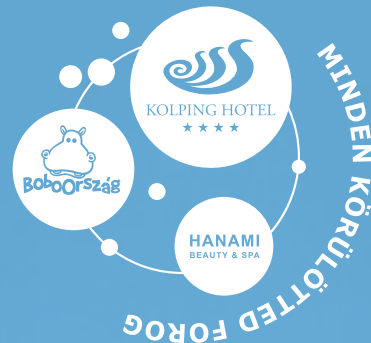
A negyedik óra angol, és már nagyon nehéz ülve maradnom. A tanár próbálja aktivizálni a diákokat, akik nem erőltetik meg magukat „*feleslegesen*”. A kolléga kezdő, mintha magát sem venné komolyan. Leírom, hogy „*az óravezetés lehet határozottabb*”. Az ötödik órát kész kinszenvedés végigülni, pedig az egyik kedvencem: énekeszene. Húsz éve éneklek kórusokban, rajongok a zenéért, de ez az óra még a Petőfi Rádiótól is elveszi a kedvem. Folyamatosan ficeregнем kell, hogy ellensúlyozzam a szék kényelmetlenségét, a hátam már fáj, és a fejem belesajdult *Rahmanyinov* stíluselemeinek monoton felsorolásába. Óvatosan írom a hospitálási naplómba: „*frontális megnyilvánulások túlsúlya*”.

Folyamatosan ficeregнем kell,
hogy ellensúlyozzam a szék
kényelmetlenségét, a hátam már fáj,
és a fejem belesajdult Rahmanyinov
stíluslemeinek monoton felsorolásába.

A hatodik és hetedik órára már beülni sincs kedvem. Dupla töri. Elvész az időérzésem, a percek óráknak tűnnek, és a fejembe reggel nyolc óra óta sulykolt információk úgy húzzák a homlokom a pad felé, mint a mágnes. Kollegiális szolidaritásból ébren maradok, de képtelen vagyok figyelni, és bármi érdemi információra emlékezni. A hospitálási naplóm is csak harmad olyan hosszú, mint a nap elején. Nagyon-nagyon sok idő és kínlódás után a duplaóra véget ér, és én zúgó fejjel indulok haza.

Hogyan bírják ezt a diákok? Nekem is ilyen volt? Miért van ilyen távol az iskola a való élettől? Mit változtassak a saját módszereimen, hogy ne kínozzam, hanem felkészítsem őket? Hogyan lehet az órám valóban élet-szerű? ... A gondolatmenetet egy kurrogó hang szakítja félbe. Te jó ég, reggel hét óta nem is ettem! ♦

**NEKED VÉGRE EGY
NYUGODT REGGEL.
NEKI AZ ÉV EGYIK
LEGIZGALMASABB
NAPJA.**

kolping.hotel.hu

DERŰRE BORI

Gyűlöletcsoportja (2.)

Ön szép, boldog és egészséges? Van családja, munkája, pénze, barátai? – Nem fél, hogy egy napon a Sors mindezt elveszi magától? Kerülje el a nagy zuhanást, vegye kezébe az életét: rontsa el saját maga! Írjon bizalommal, ha túl jól érzi magát a bőrében – Doktor Bori segít tönkretenni az életét! Ha Ön is akarja.

Kedves Olvasóim!

- ◆ Talán emlékeznek, hogy a múlt hónapban terápiás csoportot indítottam, és arra biztattam a tagokat – és ezzel Önöket is –, hogy gondolkodjanak közösségben, hasznosítsák az egymásból kinyerhető frusztrációs energiát.

Hatfős kis Gyűlöletcsoportom már az első ülésen nagy lépést tett előre: a résztvevők hamar meglátták egymásban a rosszat, és végre ki is merték mondani. Szépen haladtunk, míg eljutottunk az igen magas szintű „Gyűlöletlánc” gyakorlathoz. E módszer alaptézise az, hogy frusztrációinkat ne tartsuk meg irigyen magunknak, hanem adjuk tovább, tovább és tovább, egészen addig, míg körbe nem ér! Mert higgyék el: a gyűlölet lángja nem lesz kevesebb attól, hogy megosztjuk másokkal! Sőt, megsokszorozódik, és jut belőle mindenkinek.

Körbeültünk, és én elindítottam a Láncot. Először Szonjához, a harmincas, párdúc-testű, szingli borásznőhöz fordultam.

– Helló, Bori vagyok, sikeres doktornő és édesanya. Huszonnyolc évesen már három gyerekem volt, hát nem hihetetlen? – kacagtam a lány arcába. – Nálad mi a helyzet a babaprojektrel? Hány éves is vagy?

A lány szépen kiszedett szemöldöke idegesen megrándult.

– Harmincegy... néhány – felelte bizonytalanul.

– Hajaj! Akkor neked már jó hangosan ketyeg a biológiai órád! Ugye te is hallod?

Miután szavaimtól Szonja szépen megtelt frusztrációval, a mellette ülő Ildikóhoz fordult.

– Szia, Szonja vagyok, borász, kétszer kaptam meg az Év Bortermelője Díjat, és egyszer a Legszexibb Borásznő díját is. Neked mi a foglalkozásod?

Ildikó hebegni-habogni kezdett.

– Én főállású anya vagyok, hat gyerekem van, és velük vagyok otthon.

– Na jó, de most munkára gondolok. Mi a szakmád? – értetlenkedett Szonja.

– Ööö... hát végeztem tanítóképzőt, de nem dolgoztam a szakmámban soha.

– Te jó ég! – rémüldözött Szonja. – És mi lesz veled, ha egyedül maradsz? Hogy tartod el a gyerekeidet? Hú, de veszélyesen élsz, csajszi!

Ildikó elsápadt, és a férjéhez, Attilához fordult.

– Most azonnal kezdj el sportolni, és nincs több szalonna fehérkenyérrel! Mi lesz velem és a gyerekekkel, ha te meghalsz...??

– Miért halnék én meg? – értetlenkedett Attila. – Nem vagyok beteg!

– Csak éppen száz kiló vagy, magas a vérnyomásod és éjjel-nappal dolgozol!

– Hogyne dolgoznék, hát heten szívjátok a vérem!!! – vörösödött el a férje feje, és visszakézből máris hátbavágta a soron következő Sanyit, a hajléktalant.

– Majd ha én is az utcán élek, egész nap a saját ürülékemben ücsörgök, és nem kell felelősséget vállalnom senkiért, mert se kutyám, se macskám nincs, akkor majd kipihenem magam!

Sanyi teljesen lefagyott. A szeme összeszűkülött, és vészjóslóan suttogetta:

– Nekem van egy lányom és két unokám, jó?

– Ja, és biztos büszkék a nagyapjukra! – gúnyolódott Attila.

Sanyi keze ökölbe szorult, de mielőtt még lecsaphatott volna a tisztas családapára, Anti, a népszerű rádiós műsorvezető elkapta a fellendülő kart.

– Na, ne bomolj, tesó! – mondta. – Gyere már, itt egy kis lóvé, vegyél magadnak valami kaját. Piát. Nőt. Amit akarsz.

Azzal mókásan átnyújtott egy ezerforintost a hajléktalannak.

– Köszí szépen – mondta Sanyi. – Most ezzel megoldotad az egész életemet! De legalább te jó embernek érzed magad, mert az fontos az ilyen kőgazdag celebeknek!

– Mi van?? – hápogott Anti. – Hát így legyen legközelebb jófej egy suttyó büdös csövessel!

– Na, helyben vagyunk! Kimondtad az igazi véleményedet rólam! – jelentette ki Sanyi elégedetten.

Anti közben német csoporttagunkhoz, a gazdag üzletemberhez fordult.

– Még hogy én vagyok gazdag, amikor itt van ez a német trilliárdos, aki azt hiszi, mindent meg lehet vásárolni a világon! Ist es wahr, mein Herr?

– Ja – felelte az üzletember megfontoltan, miután elég nehezen lefordítottam neki az imént mondottakat.

– Igen? És ahhoz mit szólna, ha összekoszolnám a jóléti gatyáját, Herr Jólétitársadalombambagyermek, hm?

Azzal felemelte a lábát és beletörölte Herr Klimmerhütberger hófehér nadrágjába. Ennek már fele sem volt tréfa a Herr számára! Váratlan fürgeséggel nekiugrott Antinak és csépelni kezdte.

Mivel mostanra már engem is frusztrált, hogy mennyire gyengén megy a német, a Herr hátára ugrottam, hogy leterítsem. Közben Szonja a korábbiak miatt húzni kezdte a hajamat, Ildikó bemosott egyet a férjének, amiért nem akar sportolni, Sanyi pedig röhögőgörcsöt kapott.

Mire kiértek a mentők, rajta kívül már mindenki vérzett.

– Látjátok, mennile szoktat tudtunk szegíteni edmásnyak a Közösség elejével? – kérdeztem, miután Attila kiütötte pár fogamat előlről.

Mert ahogy egy rosszkedvű francia filozófus mondta: „Nincs szükség rostélyokra, a pokol – az a Többiek.”

Önöknek is azt kívánom, találják meg azokat a személyeket, akik Pokollá tehetik az életüket! Higgyenek benne, hogy léteznek!

Hogy egyszer minden káposzta megtalálja a maga kecskéjét, és minden bárány a maga farkasát.

Borús ősz kíván:

Doktor Bori

Kedves Olvasó!

Kérem, írjon ímélt nekem! Panaszolja el, ha túl jó az élete! Ha boldog, ha rendben van minden! Segítsen rosszabb helyé tenni a világot! Előre is csalódottan várja leveleit a doktorbori@kepmas.hu címre:

Doktor Bori

SZÖVEG –
VANYOVSZKI MÁRIA

A Salon
BUDAPEST

AZ ANYAG MEGMONDJA, MI AKAR LENNI

Alexander Richárd fiatal tervezőt a hazai divatéletben mindenki ismeri, tervező kollégái, modellek, újságírók, fodrászok, stylistok. Mindezt annak köszönheti, hogy fiatal kora ellenére több területét végigjárta már a szakmának. Tanulmányaival párhuzamosan kezdett el dolgozni a hazai bemutatókon, először öltöztetőként, majd pedig a show-rendező, **Dóra Kriszta** asszisztenseként. Art directorként rendszeresen működik együtt más tervezői márkákkal is.

◆ – **Miért lettél divattervező?**

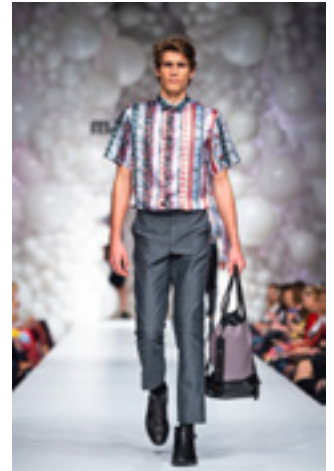
– Már az általános iskolában ruhaskicceket rajzolgattam. Tudod, amikor csak úgy ülsz, és közben jár a kezed. A többiek folyton gúnyoltak, hogy miért rajzolok női ruhákat.

– **Aztán mégis közgazdasági szakközépbe jártál?**

– Igen, de csak azért, mert nem vettek fel a Kozma Lajos lakberendezőire, az angol osztályba. Németre bejutottam volna, de azt nem akartam, így maradt a VISZKI.

– **VISZKI?**

– Varga István Kereskedelmi, Közgazdasági Szakgimnázium és Szakközépiskola. De most már nagyon hálás vagyok ezért, hiszen ott sok mindent megtanultam, aminek vállalkozóként nagy hasznát veszem, a mérlegkészítéstől a marketingig. Közben azért magánórákat vettem Varga Annától, aki a MOME-n oktatott. Szerencsére édesanyám az első pillanattól támogatott mindenben, az ilyen különórákat is ő fizette. Heti kétszer jártam Annához, három éven át. 16 évesen terveztem egy ruhát a legjobb barátnőmnek a születésnapjára, amit Anna meg is varrt. Akkor még aktívan működött, rendszeresen voltak vevői. Egyik megrendelője bement, amikor a ruhám épp ki volt akasztva, nagyon megtetszett neki, és kérdezte, hogy mennyibe kerül, mert megvenné.

**EGYIK MEGRENDELŐJE BEMENT,
AMIKOR A RUHÁM ÉPP KI VOLT
AKASZTVA, NAGYON MEGTETSZETT
NEKI, ÉS KÉRDEZTE, HOGY MENVIBE
KERÜL, MERT MEGVENNÉ.**

Ennek a hatására döntöttem el, hogy ezzel fogok foglalkozni. Két évvel később egy divattervezői pályázatra jelentkeztem, ahol a legjobb 25-be kerültem, ami azt jelentette, hogy kifutón is bemutatják a ruhám. Az, hogy a szakma is szereti, elismeri, amit csinálok, olyan lökést adott, hogy elkezdtem még komolyabban foglalkozni velem.

– Hogyhogy nem felvételiztél a MOME-ra?

– Felvételiztem, de elszúrtam. Elnéztem, és nem csináltam meg az egyik feladatot, mert azt hittem, azt a részt majd csak a következő fordulóban kell. Viszont utána tudatosan választottam a KREA képzését. Fontos szempontom volt ugyanis, hogy melyik divatiskola mi egyebet tud nyújtani, és úgy láttam, hogy náluk van a legtöbb olyan naprakész alkotó, akik révén eljuthatok gyakorlatokra, és az elmélet mellett megismerhetem a szakmát is. És úgy gondolom, hogy én ezt maximálisan ki is használtam.

– Sokat dolgoztál divatbemutatókon.

– Igen, elmentem öltöztetőnek a divathétre, aztán már asszisztensnek. Négy évig dolgoztam Dóra Krisztával, a legtöbbet nem is az iskolában, hanem tőle tanultam. Emberileg is, meg a szakmáról is, pedig a divatbemutató elvileg más, mint a divattervezés. Aztán több márkának is bedolgoztam, és mivel nagyon agilis vagyok, fizetetlen gyakornok nem is igazán voltam soha. Ha ügyes vagy, meg tudod vetni a lábadd a szakmában, és úgy gondolom, hogy nekem sikerült.

– Azon kevés tervezők közé tartozol, akik férfi és női ruhát is csinálnak.

– Többször elgondolkoztam már azon, hogy csak férfi legyen, de nem tudok elszakadni a női ruháktól. Viszont nálam a női ruhák is a férfiruha inspirációjából jönnek, sokszor elkészítem a női megfelelőjét is.

– Míg korábbi kollekcióidban a fekete-szürke és egy-két visszafogott szín volt a domináns, legutóbb nagyon erős, színes mintákat használtál.

– Igen, sokáig szinte csak feketét készítettem. Érzem a kollekciókban a saját személyiségfejlődésemet is. Korábban nem szerettem a színeket, most már igen. Ebbe a tavaszi-nyári kollekcióba tettem először saját printet is, mert tavaly nagyon megtetszett egy minta, amit fel akartam valahogy dolgozni. Amit most láttatok, az főként a perzsaszőnyegek színes világából jön.

– Mi nálad a fő inspiráció?

– Kárpátaljáról származom, így egy elég multikulturális közegben nőttem fel, amely sok inspirációt adott. Voltak a magyar hagyományok és a szláv hagyományok, meg ennek a kettőnek az összemosása. Nálunk mindig két húsvét van: van a római katolikus, majd a görögkatolikus, és mi mindkettőt megünnepeljük. Ugyanígy a karácsonyt is. Vízkeresztkor van az orosz, a pravoszláv, december 24-én meg ugye a mi karácsonyunk. Meg a kis falu, ahonnan származom. Tudod, ahol mindenki ismer mindenkit. Végigmész a falun, és mindenki köszön mindenkinek. „Hova mész, Marika?” „Megyek a kenyérért.” „Jó hogy mondd, mert nekem is kell.” És akkor húsz percet ott beszélgetnek a kenyérről, és közben bezár a bolt.

Szóval az inspiráció az mindig jó előre megvan, és aztán jön az anyagválasztás. Igazából ez a kedvencem. Nekem az anyag mondja meg, hogy dzseki akar lenni, ruha vagy nadrág. Tudom, melyik típusú anyag mire lesz a legjobb. Sokszor ezért nehezebb konkrét személyre tervezni, mert ott fordítva működik minden. Például „esküvőre megyek, lilát akarok, rövid legyen, de azért ne zárt, a karom ne látszódjon, mert azt nem szeretem.” Még jó, hogy nagyon szeretek emberekkel foglalkozni, mert ezek mindig többüléssel történnek. És azt az ügyfél nem is látja, hogy utána én két hétig szétizzadom magam, hogy pontosan mit is adjak rá. Az emberek általában nagyon nem tudják, hogy néznek ki, és mi fog igazán jól állni nekik. Még a törzsvásárlóimmal is mindig van egy csatám, mire rábeszélem őket, hogy próbáljuk meg ezt és ezt.

– Milyen terveid vannak? Hol látod magad 8-10 év múlva?

– Az a nagy álmom, hogy valamikor, egyszer, a jövőben a Christian Diornak legyek a kreatív igazgatója. Jó lenne mindhárom vonalán: a couture, a női és a férfi. Persze, ez nagyon sok, úgyhogy talán megelégednék a férfival is.

– Azt hittem, a couture-t választanád!

– Igen, az is izgalmas, de tudod, az olyan, hogy hiába készül el több darab, csak párat adnak el úgy, hogy azt viselik is. A többi marketing: fotózásra, kampányba, eseményre, vörös szőnyegre megy. Én azt szeretem, ha a ruháimat hordják. Ezért is kedvesem a férfiruhat, mert a férfiak nem csak egyszer veszik föl. A hölgyek, ha egy estélyre csináltatnak egy gyönyörű ruhát, azt egy eseményre fölveszik, és utána lehet, hogy többet soha. Viszont, ha a férfiak csináltatnak egy nadrágot, inget, zakót, akármit, azt hordani fogják, amíg el nem kopik. ♦

XIII. **Ars Sacra**
Fesztivál

2019.
SZEPTEMBER
14-22.

**Nyitott
Templomok
Napja**

SZEPTEMBER
14.

**Ars Sacra
Filmfesztivál**

SZEPTEMBER
15-22.

**„Legyenek
mindnyájan
egyek.”** (Jn 17,21)

Minden program ingyenes!

www.ars-sacra.hu

KERESSE AJÁNLATAINKAT
**NAGYCSALÁDOSOK
RÉSZÉRE!**

FIAT FAMILY

**FIAT MODELLEK 7 VAGY TÖBB ÜLÉSSSEL!
AKÁR A TERVEZETT 2 500 000 FT-OS ÁLLAMI TÁMOGATÁSSAL!**

Az ajánlatban szereplő árak az akció készlet erejéig vagy visszavonásig élenek és nem minősülnek szerződéses ajánlattételnek. Részletek az akcióban részt vevő Fiat-márkakereskedésekben, illetve a fiat.hu weboldalon. A képek illusztrációk. A FCA Central and Eastern Europe Kft. fenntartja a jogot, az itt közölt adatok előzetes értesítés nélküli megváltoztatására.

Az állami támogatás mértéke a vételár 50%-a, de maximum 2 500 000 Ft. Az állami támogatás július 1-től vehető igénybe. Részleteiről a család.hu oldalon tájékozódhatnak. Vegyes átlagfogyasztás 500L Wagon Lounge 4,2-6,8 l/100 km, Doblo 6-9 l/100 km, Talento 7-7,2 l/100 km. CO₂-kibocsátás: 500L Wagon Lounge 111-155 g/km, Doblo 142-196 g/km, Talento 183-188 g/km.

fiat.hu

SZÖVEG –
LACKFI JÁNOS

ILLUSZTRÁCIÓ –
BALASSA NIKOLETTA

SOROZAT –
VÍZEN JÁRNI TILOS

PÁR MÉRETES POFON

Bokszo a pofonból tanul, futó az izomgörcs miatt félbehagyott maratonjából, vállalkozó a csődjeiből. Essünk pofára, csak hogy okosodjunk? Ez azért mazochistáknak való filozófia...

◆ Fél évet töltöttem ösztöndíjasként Brüsszelben kisfiammal és feleségemmel. Az új nyelvi környezet megkísértett, ujjongva ízlelgettem egy-egy francia kifejezést, melyre a bennszülött már fel se figyel. Egy spanyol zongorista fiú kérésére verset is írtam franciául, mondta, majd lefordítja, és visszahódítja velem kedvesét. Fogalmam sincs, sikerrel járt-e az akció, és van három gyönyörű gyermekük, vagy vérmes szakításba, héjanásba torkolt az ügy. Ám kísérleteztem tovább az új terepen. Levelezésben álltam a kortárs francia vers egyik nagy öregjével, aki kedvelte magyarból fordított verseimet. Elküldtem büszkén egy maroknyit az újszülött francia munkákból. Válaszként ezt a mondatot kaptam: „írjon inkább a saját nyelvén!” Pedig ő aztán egy kukkot nem tudott magyarul. Hidegzuhanyként ért a tárgyilagos, kijózanító intelem. Nem kísértett tovább, hogy szerencsét próbáljak francia költőként.

Jó pár évvel később kedves ismerősöm meghívott felolvasni kisvárosa református gimnáziumába. A honorárium jelképes volt, a pálya meredek. Százhusz gimnazistát zsúfoltak be az intézmény dísztermébe tanítás után. Ráadásul közben a többi diák valami szórakoztató

programon vett részt, nyilván az enyéim is odavágycokoztak. Innen szép nyerni, gondoltam, pörgős, vagány műsort raktam össze, másképp lehetetlen lekötni ennyi elcsigázott fiataalt. Az előadás vége felé méltatlankodás támadt a diákok körében. Egy magabiztos tizenkettődik felállt, és kikérte magának, hogy tiszteletlenül beszéljek a szent költészetről, verseimben pedig, melyek nem is rímelnek, az időseken gúnyolódom, sárba tiporván mindent, ami szent és értékes. Ő hátralévő életében egyetlen szövegemet sem lesz hajlandó elolvasni. A kislány elégedetten csúfondároskodott, én, a meghívott, köpni-nyelni sem tudtam. Azzal mentegetőztem, hogy ha nekiálltam volna hosszú, szabályos formában írott szövegeimből olvasni, már mindenki döglötten feküdne az analomtól. És persze senki ne olvasson olyasmit, ami nem tetszik neki, ebben egyetértünk. Egy nyugalmazott tanerő beszállt az iszapbirkózásba, és fejemhez vágta, jobban tenném, ha nem rombolnám az ifjúság erkölcsét. A tanári kar többi része nem szólalt fel. Rövidre zártam a csodás eseményt, melynek végén egy kedves gimnazista odajött, és biztatott, neki azért tetszett a dolog, ne törődjek a stréberekkel.

Órákat zötyögtem a vonaton semmi pénzért, és még az ovis szintű kioktatást is tegyem zsebre... A település porát is leráztam sarumról. Ellenben hazaúton írtam egy hosszú, biológiai tárgyú verset a mag küzdelméről, ahogy kiszenvedti magát a talajból.

Tizenhét évig tanítottam egyetemen, és képtelen voltam lesütött szemmel ledarálni az egyetemi tananyagot. Ha észrevettem, hogy hallgatóimon eluralkodik a menetrendszerű agyzsibbadás, inkább ugráltam, táncoltam, énekeltem, anekdotáztam, viccet meséltem, táblára rajzoltam, csak hogy felrázzam őket. Egy francia kortárs irodalmi szeminárium mégis megakadt a torkomon, pedig jó pár év oktatói tapasztalata állt már mögöttem. Számított persze az is, hogy péntek délután két óraker, vagyis a sulihét végén, az emésztési pauza kellős közepén kellett volna felpörögnünk. Ám többről volt itt szó, mint pusztán fáradtságról. Pedig friss, vagány, sodró, rövid novellákat választottam, azokat kellett volna elemezgetni hétről hétre. Viszont senki semmit nem olvasott el előre, a nyökögő kiselőadásokat megelégedve általában átvettem a szót, de csak lapátoltam-lapátoltam én is. A kocsikerekek egyre kotorták csak a sivatagi homokot, s csak vánszorogtak a percek. Életvezetéssel foglalkozó

kedves barátom bátorított, beszéljük meg a dolgot a diákokkal, megvan ennek a módja. Viszont magyar egyetemen semmi hagyománya. Álmatlan éjszakák után, remegő izgalommal belefogtam pontokba szedett mondanómba. Vázoltam, hogy a szeminárium szerintem nem működik, kész kínszenvedés, rosszul esik, hogy nem olvassák el, nem elemzik rendesen a szövegeket. Nyilván csomó mindent elrontok, de fogalmam sincs, mit és miért, mindenesetre bocsánatot kérek, és örülnék, ha elmondanák, mi a gondjuk. Igyekszem tőlem telhetően orvosolni. Némi dermedt csend után sikerült kicsalogatni belőlük ezt-azt, megígértem, hogy az elemzéshez adok pontosabb kritériumokat, és a hangulat sokat oldódott, bár a résztvevők nem készültek lényegesen többet. Szóval szó sem volt amerikai filmekből ismert pedagógiai diadalmenetről, de a jég megtört legalább. Az utolsó órára az egyik leány kézműves csokit is hozott a boltból, ahol dolgozott. Évek múltán összefutottam valakivel arról a szemináriumról, azt mondta, sose felejtik el nekem, hogy akkor leültem, és megbeszéltem velük a dolgokat, emberszámba vettem őket, ezt más nem tette meg értük. Ami sajnos nem az én dicsőségem, hanem a rendszer szomorúsága. ♦